

Huddinge kommun
barn-utbildning@huddinge.se

2019-01-24
1 (17)
Dnr-2018:6456

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Vårbackaskolan i Huddinge kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Vårbackaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Vårbackaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn inleder ett systematiskt arbete för att säkerställa att skolan ger alla elever lika möjligheter oavsett könstillhörighet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att lärarna utvecklar metoder för att med regelbundenhet involvera eleverna i planering och utvärdering av undervisningen

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn fullföljer arbetet med att skapa förutsättningar för likvärdig bedömning i alla ämnen samt följer upp att alla lärare tillämpar de metoder som gäller för bedömning på skolan och i rektorsområdet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 16 augusti 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till gunilla.petersen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, [Box 23069, 104 35 Stockholm](#). Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6456) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att rektorn tillsammans med sin personal följer upp och analyserar såväl elevernas kunskapsresultat som undervisningens kvalitet samt vilken effekt skolans pågående utvecklingsarbete har på elevernas måluppfyllelse.

Uppföljning, analys och åtgärder omfattar också skolans värdegrundsarbete. Inom utvecklingsarbetet vidtas åtgärder på både individ- och gruppnivå för att förbättra elevers möjlighet att nå så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven.

Granskningen visar också att rektorn har byggt sin organisation på ett sätt som stödjer

utvecklingsarbetet. Dock framgår det att rektorn inte bedriver ett systematiskt jämställdhetsarbete, utan aktiviteter inom området är beroende av enskilda medarbetares initiativ eller uppkomna situationer bland eleverna.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Rektorn leder arbetet med uppföljning, analys och åtgärder kring skolans måluppfyllelse

Granskningen visar att rektorn under medverkan av sin personal regelbundet följer upp och analyserar skolans måluppfyllelse. Detta omfattar såväl elevernas kunskapsresultat och undervisningens kvalitet som värdegrundsarbetet samt vilka effekter skolans pågående arbete med att utveckla undervisningen har på elevernas måluppfyllelse. Av intervjuer med rektorn och personal samt av dokumentation framgår att resultaten i samtliga ämnen och årskurser följs upp regelbundet på individ- och gruppnivå vid skolans klasskonferenser. Vid dessa tillfällen diskuterar lärarna tillsammans med elevhälsan och skolledning, orsakerna till kunskapsresultaten och slutsatser av orsaksanalysen ligger till grund för beslut om åtgärder. Lärarna beskriver att de ställer sig frågor om hur undervisningen har påverkat elevernas resultat och hur de framöver ska anpassa undervisningen för att hjälpa dels de elever som behöver stöd för att nå kunskapskraven, dels de elever som redan uppnår kunskapskraven så att de kan nå ännu längre i sin utveckling.

Inom ett så kallat ämnesdidaktiskt kollegium (ÄDK), som syftar till att utveckla undervisningen med utgångspunkt i elevernas måluppfyllelse, identifierar lärarna det ämnesområde och det delmål inom området där en grupp elever har låg måluppfyllelse. Till exempel arbetar lärarna i ämnet svenska med att planera, genomföra och utvärdera undervisningen som syftar till att eleverna ska utveckla sin förmåga att läsa mellan raderna. Vid utvärderingen av ett genomfört ämnesområde inom ÄDK diskuterar lärarna vad som har fungerat bra, vad det kan bero på och hur de ska gå vidare. Uppföljning av elevernas kunskapsresultat på skolnivå, sker två gånger

per år vid redovisning till huvudmannen. Av dokumentation och intervju med rektorn framgår att den skolövergripande uppföljningen och analysen fokuserar på ämnena svenska och matematik. Enligt rektorn tittar de även på övriga ämnen men rektorn ser läsförmågan som så grundläggande så att det är ett prioriterat område. Beträffande matematik ligger fokus på matematiska begrepp. Lärarna uppger att de snarare följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat på individ- och gruppnivå än deltar i en skolövergripande uppföljning och analys. Rektorn beskriver att skolledningen sammanställer de utvärderingar som lärarna gjort beträffande sitt arbete med de överenskomna pedagogiska arbetssätten. Vidare gör skolledningen, enligt rektorns beskrivning, en analys av orsaker till lärarnas svar i utvärderingen och utifrån detta väljer ledningen vilka utvecklingsområden som ska prioriteras. Exempel på aktuella utvecklingsåtgärder är ett projekt benämnt SALT, en skola där alla årskurser läser, tätare uppföljningar, handledning till lärare och utveckling av läsgrupper. De utvalda utvecklingsområdena presenteras enligt rektorn för personalen i början på läsåret och skrivs även ned i skolans verksamhetsplan. Samtidigt uppger rektorn att verksamhetsplanen borde aktualiseras mer i personalgruppen. Av den insända dokumentationen framgår att analyserna av resultaten bildar underlag för resursfördelning. Till exempel har rektorn startat klasser för elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer och språkliga svårigheter för att kunna säkerställa att elevernas behov av stöd tillgodoses.

Skolans värdegrundsarbete följs upp via kommunens årliga elevenkät, genom skolans egen enkät och genom sammanställning av incidentrapporter. Skolans kurator analyserar de sammanställda resultaten av elevenkäterna och incidentrapporterna. Utifrån resultatet har skolan beslutat om åtgärder för att skapa tryggare raster samt att arbeta med språkbruket som en del av skolans värdegrundsarbete.

Rektor leder och organiserar lärarnas lärande för att utveckla undervisningens kvalitet

Det framkommer i granskningen att rektorn har byggt sin organisation på ett sätt som stödjer utvecklingsarbete, men det varierar hur långt olika lärare har kommit i skolans prioriterade utvecklingsarbete. Rektorn leder det pedagogiska utvecklingsarbetet och skapar förutsättningar för lärare, elevhälsa och skolans ledning att samverka genom att avsätta gemensam utvecklingstid som främst används till att förbättra undervisningen genom ÄDK och genom att implementera ramlektioner där bland annat bildstöd ingår. Vid intervju med lärare framkommer att några av lärarna är i inledningsfasen av det pedagogiska utvecklingsarbetet och andra har kommit längre, vilket beror på att ny personal har tillkommit sedan arbetssättet infördes. Att stärka lärares ledarskap och att implementera ramlektionerna och bildstödet är enligt rektorn skolans viktigaste utvecklingsområde. Rektorn berättar att hon kommer att

tydliggöra för lärarna vilka krav rektorn har på lärarna att praktisera utvecklingsarbetet i sin undervisning. För att öka lärarnas kompetens inom skolans gemensamma utvecklingsarbete är vissa fortbildningsinsatser planerade att genomföras under vårterminen, uppger rektorn.

Skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte bedriver ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att se till att alla elever oavsett kön har likvärdiga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Vid intervju med rektorn samt övriga yrkesgrupper framgår att skolan inte arbetar på ett systematiskt sätt för att motverka att könsmönster reproduceras och därmed begränsar elevers möjligheter. Lärare och elevhälsa berättar att de inte har fått något specifikt uppdrag från rektor att arbeta med jämställdhet. Enligt rektorn ser skolan eleverna som individer och lärarna säger vid intervju att de vid behov pratar med eleverna till exempel att alla elever är lika mycket värda och att lärarna påminner varandra om att utrymmet i klassrummet ska fördelas rättvist mellan flickor och pojkar. Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan för läsåret 2018/2019 men där finns inte något jämställdhetsarbete beskrivet. Av skolans sammanställningar av kunskapsresultat som Skolinspektionen har tagit del av framgår skillnader mellan flickor och pojkar, men det saknas analys av orsaker till dessa skillnader. Såväl rektorn som lärare bekräftar att skolan inte har jämfört flickors och pojkars resultat för att analysera orsakerna till skillnader i resultat mellan könen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn inleder ett systematiskt arbete för att säkerställa att skolan ger alla elever lika möjligheter oavsett könstillhörighet.

Granskningen visar att rektor behöver utveckla jämställdhetsarbetet på skolan till att bli mer strategiskt och systematiskt. Vid tiden för kvalitetsgranskningen saknas ett systematiskt arbete för att säkerställa likvärdiga möjligheter för eleverna att lyckas i sitt lärande oavsett kön. I den mån jämställdhetsperspektivet aktualiseras, sker det på förekommen anledning utifrån uppkomna situationer i en elevgrupp.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Det framgår vidare att hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta

samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt.

Rektorn behöver arbeta med att göra den pedagogiska personalen medveten om hur flickor och pojkar i realiteten bemöts och bedöms samt vilka krav och förväntningar som förmedlas. Rektor behöver också se till att jämställdhetsperspektivet tas tillvara i undervisningen och att varje lärare verkar för att alla elever oberoende av könstillhörighet får lika stort utrymme och inflytande. Eftersom rektorsområdet har välfungerande forum för kollegialt lärande i form av ÄDK, skulle den löpande analys som sker i det forumet även kunna inbegripa jämställdhetsaspekter. Eventuella könsmonster skulle kunna uppmärksammas och eventuella framgångsfaktorer tas tillvara i arbetet för att förbättra likvärdigheten när det gäller flickors och pojkars villkor. Även inom det systematiska kvalitetsarbetet behöver aspekter på jämställdhet uppmärksammas mera, exempelvis könsmonster i uppföljning och analys av kunskapsresultat och i resultat av mätningar avseende trygghet och studiero. Ett aktivt och planerat arbete för att motverka könsmonster är skolans bidrag till ett samhälle där människor inte begränsas av stereotypa uppfattningar av vad som är kvinnligt eller manligt.

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att undervisningen på Vårbackaskolan i flera delar präglas av struktur, med fokus på läroplanens syfte och mål, och förutsägbarhet för eleverna. Undervisningen är varierad beträffande arbetssätt och arbetsformer. Lärarna har en aktiv och stödjande roll samt använder olika metoder för att anpassa sin undervisning till eleverna. Sammantaget gör detta att såväl elevernas lärande som studieron gynnas. Granskningen visar även att eleverna får reflektera över sitt eget lärande, men är inte, utifrån ålder och mognad, i tillräcklig utsträckning med i planering och utvärdering av undervisningen.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Undervisningen är i huvudsak strukturerad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen på skolan i huvudsak är strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd samt att arbetssätt och arbetsformer är varierade. Av intervjuer samt lektionsobservationer framgår att flera lärare strukturerar lektionerna så att de innefattar introduktion, genomförande och en uppföljande avslutning och att det framgår vilket syfte lektionen alternativt arbetsområdet har. Elevhälsan beskriver dock att det varierar i vilken mån lärarna beskriver syftet med lektioner för eleverna och att det är ett utvecklingsområde som ingår i skolans pedagogiska arbete med ramlektioner. Lärarna berättar att de vid start av ett arbetsområde presenterar målen för eleverna men inte vid varje lektion och att målen behöver göras begripliga för eleverna. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer framgår exempel på lektioner som är varierade genom att läraren växlar mellan olika arbetsformer så som helklassundervisning, grupparbete och enskilt arbete. Eleverna använder olika arbetssätt som till exempel laborativt material, teoretiskt material eller problemlösning. Lärarna stödjer eleverna genom att följa upp att eleverna förstår och vid behov ger ytterligare förklaringar. Exempel på variation i arbetssätt och aktivt lärarstöd ges också i både lärar- och elevintervjuer.

Undervisningen är stimulerande och anpassad till elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar att undervisningen är stimulerande och anpassas till elevernas behov och förutsättningar. Både lärare och rektorn uppger att de ska finnas variation i undervisningen för att eleverna ska vara motiverade och vilja lära sig. En del i att motivera eleverna handlar, enligt de intervjuade, om att synliggöra för eleverna deras lärandeprocess eller att som lärare vara tydlig med vad som ska hända i undervisningen. Samtliga intervjuade beskriver att lärarna på olika sätt uppmuntrar eleverna och att de skapar ett arbetsklimat där alla elever vågar prova och svara. Eleverna uttrycker att lärarna säger att de är stolta över att eleverna arbetar så bra och att eleverna ska våga. Elevhälsan ger exempel från inslag i SALT-projektet, såsom teater eller bokpaket, som väckte lust och glädje bland eleverna.

Av såväl intervjuer som dokumentation framkommer att lärarna använder olika metoder för att anpassa undervisningen till elevernas behov och förutsättningar. I dokumentationen går det att utläsa att behov kopplade till elevernas läs- och

skrivutveckling föranleder att lärarna behöver skapa möjligheter för eleverna att kunna uttrycka sig på ett varierat sätt. Bildstöd, konkret material och digitala verktyg samt olika arbetssätt för att utveckla och stimulera elevernas läsförmåga nämns som viktiga delar i att anpassa undervisningen för att möta elevernas behov av stöd. Enligt rektorn har skolan tillgång till olika kompetenser, bland annat logoped, specialpedagog och IT pedagog, som är med och organiserar arbetet för att utveckla alla elevers förmågor. Specialläraren har till exempel gjort ett upplägg kring anpassningar för alla skolor inom rektorsområdet. Elever i förberedelseklassen kartläggs och enligt läraren i förberedelseklassen utgår lärarna från elevernas olika nivåer i undervisningen. Skolan har ett pågående samarbete med modersmålsenheten och studiehandledare för att genom modersmål förstärka elevernas utveckling i olika ämnen. Elevhälsan uppger att de vid de regelbundna uppföljningarna lyfter att de elever som har kommit längre i sin utveckling ska få flera utmaningar. Eleverna berättar att om man har svårt i skolan kan man få hjälp av "en speciell lärare" och om man har det lätt får man böcker med olika svårighetsgrader. Rektorn uppger att lärarna i årskurslagen hjälps åt med material på högre nivå för att ge elever utmaningar att komma vidare i sin kunskapsutveckling. Lärarna berättar att de "höjer ribban" för de elever som behöver fler utmaningar.

Eleverna reflekterar över sitt lärande men är inte tillräckligt delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att elever får reflektera över sitt lärande men inte är tillräckligt delaktiga i planering och utvärdering av undervisningens innehåll och form. Vid såväl lärarintervju som vid lektionsobservationer framgår det att lärarna låter eleverna reflektera över sitt eget lärande. Av både intervjuer och lektionsobservationer framgår att in- och utgångsbiljett används som ett sätt att reflektera över lärandet genom att varje elev får jämföra sina kunskaper inom ett visst område vid en lektions början med kunskaper vid lektionens slut. Vid intervju ger lärare även exempel på hur elever får jämföra sin utvecklingsprocess i sitt skrivande under flera år. Lärarna beskriver också att de ber eleverna att beskriva hur de tänker eller att eleverna i grupper får jämföra olika lösningar på sina arbeten och diskutera olika strategier för att lösa uppgifterna.

Av intervju med lärare och elever framgår dock att elever inte är tillräckligt delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Elever berättar att de ibland ger spontana förslag på undervisningens innehåll och det händer att lärare sedan använder sig av förslagen i sin undervisning. Några lärare beskriver att de låter eleverna utvärdera lektioner genom att visa med tummen eller skriva på lapp hur lektionen har varit. Vidare uppger lärare att eleverna vid utvärderingen av den individuella utvecklingsplanen kan komma med synpunkter på hur de tycker det har

gått samt ge läraren återkoppling. Enligt någon av lärarna borde utvärderingar ske oftare. Elevhälsan berättar vid intervju att utvärdering av lektioner är en del av skolans utvecklingsarbete med ramlektioner. Även rektorn uppger att graden av elevinflytandet varierar mellan olika lärare och att det därmed finns lärare som inte arbetar tillräckligt mycket med detta område.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att lärarna utvecklar metoder för att med regelbundenhet involvera eleverna i planering och utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att rektorn behöver se till att eleverna i större utsträckning görs delaktiga i planering av undervisningens innehåll samt ges möjligheter att genom utvärdering lämna synpunkter på hur undervisningen har fungerat så att lärare i nästa steg kan förändra undervisningen utifrån elevernas synpunkter. De exempel på elevinflytande som framkommer i utredningen är begränsade. Detta kan medföra att undervisningen uppfattas som mindre angelägen för eleverna och på det sättet kan också motivation och känsla av ansvar för studierna påverkas negativt.

Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn inleder ett arbete som syftar till att eleverna i högre utsträckning görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Den pedagogiska personalen behöver utveckla konkreta verktyg för att alla systematiskt ska kunna arbeta på ett sätt som ger eleverna möjligheter att delta i planering och utvärdering av undervisningen och därigenom påverka undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer. Eftersom rektorn har beslutat att alla lärare ska undervisa utifrån en överenskommen ramstruktur, vilken också uppmanar till moment som reflektion och utvärdering, är det viktigt att rektorn fortsätter implementeringsarbetet av ramlektionen och också följer upp att lärarna, som en del av den, regelbundet bjuder in elever och tar vara på deras synpunkter. Konkret kan det innebära planerade tillfällen till gemensam reflektion över hur arbetssätt och arbetsformer fungerat, och över tänkbara alternativ, samt regelbunden användning av in- och utgångsbiljett för att se effekter av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skälen till bedömningen är att skolan har ett samlat arbete för att skapa och upprätthålla trygghet och studiero, vilket gör att elevernas vardag i skolan till övervägande del präglas av trygghet och studiero. Skolan kartlägger elevernas upplevelser av trygghet och studiero, analyserar resultatet av kartläggningen och ser till att vidta aktiva åtgärder där det krävs.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolan har ett aktivt arbete med att skapa trygghet

Av granskningen framgår att skolan arbetar med förebyggande insatser för att skapa trygghet bland eleverna. Kurator, som har en central roll i skolans trygghetsarbete, har ett uppdrag att följa upp och analysera resultaten i Huddinge kommuns elevenkät, där frågor kring trygghet och trivsel ingår, samt att föra över resultaten till skolans likabehandlingsplan. I intervju med rektorn framkommer att det har varit omsättning av personal på kuratorstjänsten men att kuratorerna inom rektorsområdet har ett kontinuerligt samarbete bland annat för att säkerställa kontinuitet i uppdraget. Vid intervju ger elevhälsan exempel på aktuella eller planerade trygghetsaktiviteter men de kan inte beskriva om aktiviteterna grundar sig på resultat från den kommungemensamma enkäten. Lärarna beskriver däremot att personalen till exempel har pratat om det relativt låga enkätresultatet gällande elevernas trivsel. Enligt lärarna har resultaten även visat att elevernas språkbruk inte är bra. Rektorn berättar att kuratorerna har låtit eleverna göra en självskattning och utifrån kuratorernas analys har rektorn beslutat om åtgärder. Exempelvis arbetar skolan med elevernas språkbruk, att skapa trygga övergångar mellan lektioner och raster eller med att varje elev ska ha en förtroendefull vuxenrelation. Även omfördelning av vuxna på rasterna och anpassning av rasttiderna är enligt lärare åtgärder för att öka elevernas trygghet. Lärarna uppger vidare att personalen jobbar mycket med att ha samma förhållningssätt i relation till eleverna och att de under ledning av kurator har

diskuterat hur de bemöter eleverna. Vårbackaskolan har en trygghetsgrupp som består av kurator, biträdande rektor och två pedagoger. Trygghetsgruppen tar hand om och utreder incidentrapporter och ansvarar för att planera och genomföra olika insatser; det kan till exempel handla om trygghetsdagar eller gruppstärkande aktiviteter i en viss årskurs. Skolan har även elever som är utsedda till "trivselledare" som förväntas bidra till trygghet och gemenskap. Under lektionstid blandas elevgrupper och skolan har ett faddersystem då elever från olika årskurser möts.

Skolans har ett samlat arbete för att skapa studiero

Av granskningen framkommer att skolans strukturer kring att skapa trygghet även påverkar studieron i positiv riktning. Lärarna och rektorn berättar vid intervjuer att lektionsstrukturer och trygghetsåtgärder kring rasterna bidrar till studieron under lektionstid. Enligt lärarna har till exempel arbetet med att skapa trygga övergångar mellan raster och lektioner medfört att incidenter undviks och studieron kan upprätthållas. Representanter från elevhälsan berättar vid intervjun att lärarna utbyter erfarenheter kring arbetet kring studiero. Till exempel berättar lärare att de skapar studiero genom att "fånga upp eleverna på morgonen" med lugn musik och samling. Vid intervju med eleverna framgår det att studieron varierar i klasserna. Några elever berättar att det är lugnt i deras klasser, i andra klasser finns det enstaka elever som stör lektioner dagligen, enligt eleverna. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer hanterade lärarna problemskapande beteende genom att bibehålla sitt lugn och visa eleven tillit, till exempel genom att läraren lugnt går fram till eleven, lägger sin hand på elevens axel, bekräftar elevens arbetsprestation och handleder eleven vidare i arbetsuppgifterna.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är skolan bedriver ett arbete för att åstadkomma en likvärdig bedömning genom att metoder för en rättvis och likvärdig bedömning kontinuerligt utvecklas inom rektorsområdet och att rektorn följer upp lärarnas bedömning. Fortfarande återstår dock att säkerställa att arbetet med bedömning breddas till att gälla samtliga ämnen så att alla lärare tillämpar gemensamma kriterier och arbetssätt samt att rektorn gör en uppföljning av alla lärares bedömning ur ett likvärdighetsperspektiv.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Av granskningen framgår att skolan har utvecklat arbetssätt för att kvalitetssäkra likvärdigheten i lärarnas bedömningar i svenska och matematik. Rektorn och förstelärare deltar i arbetet. Lärarna använder sig av Skolverkets bedömningsstöd och i de ämnen där bedömningsstöd saknas pågår ett arbete, både inom skolan och i rektorsområdet, för att ta fram och implementera likvärdiga kriterier för bedömning som bygger på nationella styrdokument. Enligt rektorn har lärarna i uppgift att samla in underlag i de olika ämnena för de olika årskurserna som ska användas som exempelmaterial vid bedömningar. Detta material kommer skolorna inom rektorsområdet att använda sig av för att skapa likvärdiga bedömningar. Målet är likvärdig bedömning i samtliga ämnen inom hela Vårby rektorsområde. Vid granskningstillfället saknas dock underlag för att kvalitetssäkra likvärdigheten i bedömningar i andra ämnen än svenska och matematik.

Förstelärare inom rektorsområdet har ett uttalat uppdrag att arbeta för likvärdig bedömning i matematik och svenska. De träffas regelbundet för samarbete och leder också workshops där lärare diskuterar bedömningsfrågor och övar sig på att bedöma elevernas kunskaper och färdigheter i dessa två ämnen. Ett exempel är att lärare inom rektorsområdets olika skolor rättar varandras nationella prov i årskurs 3. Även inom det kollegiala lärandet (ÄDK) är förstelärare med och diskuterar hur lärarna bedömer elevernas kunskaper inom de aktuella delområden samt ger stöd i vad läraren ska tänka på i bedömningsprocessen. Vid intervju berättar lärare att de sitter tillsammans och diskuterar bedömningar med utgångspunkt i läroplanen, men att de inte är färdiga med formerna för att öka likvärdigheten i bedömningar. Lärarna lägger till att det är ett utvecklingsområde. Enligt rektorn varierar det hur lärarna bedömer elevernas kunskaper i olika ämnen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn fullföljer arbetet med att skapa förutsättningar för likvärdig bedömning i alla ämnen samt följer upp att alla lärare tillämpar de metoder som gäller för bedömning på skolan och i rektorsområdet.

Granskningen visar att rektorn behöver ge lärare i alla ämnen förutsättningar att göra likvärdiga bedömningar. Det finns ett pågående arbete med att utveckla gemensamma

bedömningskriterier i flera ämnen. Vid tiden för granskningen arbetar dock inte lärare med att kvalitetssäkra sina bedömningar i syfte att säkerställa att eleverna blir bedömda på ett rättvist och likvärdigt sätt.

Läraren ska, enligt läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen, samt informera rektorn. Av Skolverkets allmänna råd framkommer att rektor har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen ser skolans påbörjade arbete som går ut på att utveckla gemensamma bedömningskriterier i olika ämnen som en del att säkra likvärdighet i lärarnas bedömningar. Rektorn behöver se till att det påbörjade arbetet fortskrider och implementeras i verksamheten. I detta sammanhang vill Skolinspektionen lyfta att lärare i alla ämnen bör använda sig av olika metoder och verktyg för att öka likvärdigheten i sina bedömningar.

X Mårten Petersson

Beslutsfattare
Signerat av: Mårten Petersson

X Gunilla Petersen

Föredragande
Signerat av: Gunilla Petersen
På Skolinspektionens vägnar

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 13 november 2018 och den 14 november 2018. Besöket genomfördes av Gunilla Petersen och Lena Westerman Annerborn.

Vårbackaskolan är en kommunal grundskola belägen i Vårby. Verksamheten omfattar förskoleklass, årskurserna 1-3, förberedelseklass för årskurserna 1-3 samt fritidshem. Skolan har vid tiden för granskningen 162 elever. Huvudman för skolan är Huddinge kommun.